

พรเทพ ทวีกาญจน์

ผู้บริหารสำนักงานบุคคล

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

ข้อควรระวังในการทำ

สัญญาประนีประนอมยอมความ

การกระทำใดที่ทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย มีหลักในการวินิจฉัยความรับผิดโดยให้พิจารณาว่าบุคคลนั้นได้กระทำผิดกฎหมายหรือไม่ และความเสียหายเกิดจากการกระทำผิดนั้นหรือไม่ ถ้าบุคคลนั้นทำผิดกฎหมาย และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย บุคคลนั้นก็ต้องรับผิดฐานละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 กล่าวไว้ว่า “ละเมิด คือ การที่ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายหรือใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นให้เขาเสียหาย ถึงแก่ชีวิตร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ถือว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน” ในเรื่องละเมิด

ถ้าได้มีการกระทำละเมิดร่วมกันหรือแม้ได้ร่วมแต่เป็นผู้ยุยงส่งเสริมหรือช่วยเหลือในการกระทำละเมิด บุคคลนั้นจะต้องร่วมกันรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายนั้นหรือในบางกรณีแม้จะไม่ได้ร่วมกระทำละเมิดหรือยุยงส่งเสริมหรือช่วยเหลือในการกระทำละเมิดดังกล่าว แต่กฎหมายบัญญัติให้ต้องร่วมรับผิดกับผู้ละเมิด

ความรับผิดละเมิดในการกระทำของบุคคลอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ที่จะเขียนนี้เป็นกรณีนายจ้างต้องร่วมรับผิดกับลูกจ้างในผลละเมิดในทางการที่จ้าง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 425 ที่กล่าวไว้ว่า “นายจ้างต้องร่วมกันรับผิดกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิดซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง” และเมื่อนายจ้างได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนไปแล้ว นายจ้างขอที่จะได้ชดใช้จากลูกจ้าง ได้กล่าวต่อไปมาตรา 425 ว่า “นายจ้างซึ่งได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอก เพื่อละเมิดอันลูกจ้างได้ทำนั้น ขอชดใช้จากลูกจ้างนั้น” แต่ในเรื่องนี้มีกรณีที่ผู้เสียหาย (ผู้ถูกทำละเมิด) พึงต้องระมัดระวัง กล่าวคือ อย่าด่วนตัดสินใจประนีประนอมยอมความกับลูกจ้าง เพราะถ้าประนีประนอมยอมความกับลูกจ้างไปแล้ว หนีอันเกิดจากมูลละเมิดก็จะดับสิ้นไป เพราะสัญญาประนีประนอมยอมความเกิดขึ้นใหม่ตามสัญญา อันเป็นเหตุให้นายจ้างหลุดพ้นจากความรับผิดทางละเมิด ผู้เสียหายจะฟ้องนายจ้างให้ร่วมรับผิดในมูลหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความก็ไม่ได้ เพราะนายจ้างมิได้เป็นคู่สัญญา ถ้าลูกจ้างไม่มีทรัพย์สินจะชำระหนี้ ผู้เสียหายก็สูญเปล่า จึงเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังอย่างยิ่งทางแก้ในเรื่องนี้ต้องให้นายจ้างตกลงเป็นคู่สัญญาประนีประนอมยอมความร่วมกับลูกจ้าง หรือมีบุคคลค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา

ด้วยก็จะช่วยให้มีความมั่นคงในตัวลูกหนี้มากขึ้น กล่าวโดยสรุปก็คือ หากลูกจ้างที่ไปทำละเมิด เช่น ขับรถชนบุคคลภายนอก ได้กระทำให้ไป ในทางที่จ้าง นายจ้างย่อมต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างในการกระทำ ละเมิดนั้นด้วย แต่ถ้าลูกจ้างเกิดไปทำสัญญาประนีประนอมยอม ความกับบุคคลภายนอกเสียแล้ว มูลหนี้ละเมิดย่อมระงับไป เช่นนี้ นายจ้าง และลูกจ้างย่อมพ้นผิดในเรื่องละเมิดที่ระงับไปแล้ว บุคคล ภายนอกนั้นคงได้รับสิทธิใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ที่ได้ทำขึ้นนั้น ซึ่งหากนายจ้างไม่ได้ร่วมทำสัญญาด้วย บุคคล ภายนอกก็จะฟ้องได้แต่ลูกจ้างตามสัญญาประนีประนอมยอมความ เท่านั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7026/2538 จำเลยที่ 1 ขับรถยนต์ใน ทางที่จ้างของจำเลยที่ 2 โดยประมาทเลินเล่อชนรถยนต์ของ นางสาว อ. โจทก์ โจทก์ และจำเลยที่ 1 ได้ตกลงกันซึ่งพนักงาน สอบสวนได้บันทึกไว้มีใจความว่าจำเลยที่ 1 ยอมรับผิด และยินยอม ชดใช้ค่าเสียหาย โดยจะนำรถของโจทก์ไปซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพ เดิม และให้การได้ โดยจะนำไปซ่อมแซมที่อู่ ช. คู่กรณีตกลง และไม่ ตัดใจค่าเสียหายอื่นอีก โจทก์ และจำเลยที่ 1 ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็น หลักฐาน **ข้อตกลงดังกล่าวเป็นสัญญาซึ่งโจทก์และจำเลยที่ 1 ตกลง รับข้อพิพาทที่โจทก์จะเรียกค่าเสียหายในการซ่อมรถยนต์ของ โจทก์ค่าเสียหายอื่นอันเกิดจากการกระทำละเมิดซึ่งมีอยู่ในขณะนั้น จากจำเลยที่ 1 ให้เสร็จไปด้วยการผ่อนผันให้แก่กัน โดยโจทก์ให้ จำเลยที่ 1 นำรถยนต์ไปซ่อมแซมที่อู่ ช. ให้อยู่ในสภาพเดิม แทนการ เรียกค่าเสียหายเป็นตัวเงิน และจำเลยที่ 1 ตกลงซ่อมแซมให้ จึงเป็น**

สัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย มาตรา 850 มีผลให้มูลหนี้ละเมิดระงับสิ้นไป ทำให้แต่ละ ฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงไว้ในสัญญาตามมาตรา 852 จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบตามสัญญาประนีประนอมยอมความต่อโจทก์ และเมื่อ มูลหนี้ละเมิดระงับจำเลยที่ 2 ผู้เป็นนายจ้างของจำเลยที่ 1 จึงหลุดพ้น ความรับผิดชอบไปด้วย

บทสรุปสังคาย ความรับผิดเพื่อละเมิดอันเกิดจากการ กระทำของบุคคลอื่น เป็นหลักที่ถูกนำมาใช้เพื่อทำให้การเยียวยาต่อ ผู้เสียหายในทางแพ่งเป็นไปได้ง่ายยิ่งขึ้นสมดังเจตนารมณ์ของ กฎหมาย เนื่องจากในหลายกรณีผู้กระทำละเมิดไม่มีศักยภาพในการ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายที่ได้รับความเดือดร้อนจาก การกระทำละเมิดของตน เพราะสถานภาพทางเศรษฐกิจ กฎหมาย จึงกำหนดให้บุคคลที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันตามสัญญา เช่น นายจ้าง และลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงาน นับเป็นข้อยกเว้นของ หลักทั่วไปโดยศาลสามารถพิพากษาให้ผู้ที่มีได้กระทำละเมิดร่วมรับ ผิดกับผู้กระทำจึงเป็นข้อยกเว้นของกฎหมายที่จำเป็นต้องอาศัยการ ตีความที่เคร่งครัด และจำกัด นายจ้างจะมีความรับผิดชอบโดยอ้อม อัน เป็นความรับผิดที่กฎหมายกำหนดให้ นายจ้างร่วมกับลูกจ้างของตน ในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อผู้เสียหาย เนื่องจากการกระทำ ละเมิดของลูกจ้างเฉพาะกรณีที่การกระทำละเมิดของลูกจ้างนั้น เป็นการกระทำที่อยู่ในทางที่จ้าง และความเสียหายที่เกิดขึ้นกับ ผู้เสียหายเกิดจากความประมาทเลินเล่อของลูกจ้างเท่านั้น